

Premisljuj ta teden

globokost in resničnost sledečih rekov, citatov in gesel:

„Ne sam, kar veleva mu stan,
kar more,
ta mož je storili dolžan!“„Kdo zaničuje se sam, podlaga
je fuščevi petti.“

„Sloga jači, nesloga blači.“

Uredništvo in upravljanje v Ptuju. Ček. rač. 16.089.
Naročnina za celo leto Din 28-, pol leta Din 20-.

Cetrt leta 10-. Za plačila nazaj se računi vsaka številka 1 dinar.

Slavo Štine, Maribor:

Binkoština.

Dobrot božanskih tisočer,
bogastva vedno polno mero
ljubezen večna svetu daje!A vendar: težko je življenje
in vedno večje je trpljenje —
ves svet že v temeljih se maje . . .Zakaj? — Zato, ker luč spoznanja
ljubezni večne svet oddlanja
in blesk zlata svoji si raje . . .Prosimo vsi za dar modrosti,
in vsega bo za vse zadosti —
ljubav prešinja naj vse kraje!

Davorin Zunkovič, Maribor:

K zgodovini pojma „Sokol“ v literarno historičnem oziru.

K stoletnici Tyrševega rojstva.

(V naslednjem prinašamo prav zanimivo slovstveno-zgodovinsko razpravo izpod peresa našega sotrudnika, ki je priznan književnik in vojaški zgodovinar, čigar temeljita jezikovna raziskavanja o Slovanih so v kulturnem s. etu vzbudila večno pozornost in so dragocen pripomoček za vse, ki se pooglabilajo v rejen študij staroslovanske kulture. Autor, ki je naš staleni sotrudnik, je še danes staleni sodelavec čeških listov in „Ratnega lista“ v Beogradu ter dela točasno na razagi svet pisemskih vojnih pohodov iz vojaškega sta-

lišča. Za naš list nam je obljudil kritičen življenjepis svetega Jevonima, ki je naš rojak iz Štrigove. Naslednja razmotrovanja, ki bodo objavljena v treh nadaljevanjih naj cenj. čitatelji ne vzamejo kot kak tendenčen spis, ampak kot resno literarno hiščireno razpravo.

Uredništvo

Kakor znano, so se pri nas z zakonom od 6. decembra 1929 vse obstoječe telovadne organizacije, ki so do takrat temeljile deloma na strankarsko politični, deloma na verski podlagi — razpustite in nadomestile z novo državno organizacijo, zvano Sokol Kraljevine Jugoslavije (skrajšano: SKJ).

Ta sicer sama na sebi zgodovinska odločitev je skrajna v prizadeilih krog h izvalla deloma nepraktično nevoljo deloma neko bojaljivo skrito animoznos, ker so ob tej zgodovinski poteki merodajni činitelji namerno opustili ali pa podzavestno prezrli potrebo, da široki javnosti podajo jezikovno in kulturnozgodovinsko razlagoblaščiva pojmoma „sokol“; ako bi se to storilo, bi bila vsaka antagonistična razлага tega sedaj officialnega naziva že v kali onemogočena in bi se postopni mirni prehod v novoustvareno situacijo dosegel lot sam po sebi razumljiv pojav čisto avtomatično brez razkuhanja prizadeilih. Toda v kritiko tako nastalih razmer se spuščati, niramnen predstojec literarno-zgodovinske razprave. —

Dejstvo, da se je takri razлага, ki bi služila v pomirjenje razburjenih duhov opustit, se pač mora p. iposevati okolnosti, da ni bilo v krogu odčuočnih nobenega človeka, ki bi bil orientiran o tem, da je pojen „sokol“

jezikovno genetično homonim t. j. beseda z dvojnim, temeljno si nasprotno pomenom, kar ima lahko za posledice, da nezadostno orientirani razagočnjega pomena pôdzivesno zamenja, kar se v našem slučaju tudi faktično dogaja. — Nesmrtna zgodovina nam ne-porno navaja porovne vzgledne takih kurioznih zamenjav, ki so se vživele in se ne dajo več iztrcati, kakor napr. v našem slučaju, ko ni nikdo resno in pravočasno opozoril kritične javnosti na take nesmiselnosti.

Vsega tega pa pri nas ni bilo treba. Mi vemo vse to že iz naših najstarejših in najnovejših slovarjev in drugih slovstvenih p. iročnikov in ceo na novejši Brockhausov leksikon povdarda dvojni smisel in ponen besede „sokol“ jačno „Sokol — Held und Falke“ (t. j. Sokol pomeni — Junak in — sokol — ptica). Jaz sam sem že v svoji knjigi („Die Slawen, ein Urvolk Europas, 6. izdaja, stran 137) javro pozoril znanstveni svet, da hodil po napačni poti, nakar sem dobil „zadostljivo“ mnenje merodajnih, da se ta slovstvena napaka ne da več popraviti, četudi bi se v predmetnem slučaju to lahko z eno potezo peresa zgodilo. — Prezrlo se je namreč poponoma, da Slovani že od pantiveka, ki se ne da z letnico označiti splošno pojmujejo pod izrazom „sokol“ (sr. „soko“) mladega, močnega, stalsitega, za vojaško službo zrelega moža, v ljubavnih odnosih pa — ljubčka. Dokazov teji trditvi je nebroj v bogati slovarski literaturi vseh vekov, vlasti v ruskih in jugoslovanskih (sc. s. b. skih) narodnih pesmih. Pod enim in istim izrazom je „sokol“ zamišljen kot bojevnik oz. junak in je mor-

fologično tudi zelo verjetno, da oba homonima, katerih drugi meri na ptičo — sokola nista najbrže imela pravno istega debla; kajti zdi se, da gre v našem predmetnem primeru za pojim „sok“ (succus, Saft) kot besedovorno deblo.

(Se nadaljuje prihodnjic.)

Tiba, a uspešna akcija „Narodne Slog“ za omiljenje vinske krize!

Rabimo za enkrat 10 vagonov oz. 800 hl dobrega haloškega vina.**Odmey zadnje vinske razstave.**

Našim zves im čitateljem iz vseh krajev je dovolj znano, kako smo široki javnosti predstavili naše vinorodne in naravno bogate, ali zavoljo splošne gospodarske krize silno obubožane Haute în marljive prebivalce teh solnčno lepih goric. Tozadevni dopisi in članki so imeli prav lep odmev tako ob času, ko se je začela in izvedla znana pomožna akcija, katero so vodili odlični možje, kakor ob p. ilki, k. smo osvežili žalostne spomine na še bolj žalostne medvojne razmere. — Tolažili smo s toplo iskreno besedo si omake, ker smo sami siromaki, a smo pri tem na tihem preudarali in „gruntali“, kako dejansko pomagati ežko udarje im vinogradnikom iz Haute, da se osvobodimo očitka praznega besedilca in tistega puhlega predbacivanja od strani raznih omizij, ki že v kali zato ejo vsako dobro stvar samo zato, ker sami nimajo svojih prstov vmes. Pa p. timo te opazke in natočimo čistega vina o načrtu.

Kakor je morda že večini čitateljev znano, čitajo „Narodno Slogo“ tudi na

Vladimir Vehovc:

Ogljarjev Peter.

(Konec)

5.

Zupanova Franca se je prebudila z zadnjim petelinovim petjem. Za njenim oknom je pošumevalo listje. Odgrnila je pisano zaveso na oknu in se zazrla v jesen.

V vrhovih kostanjev se je lovil lahek veter, beroč po vejevju zadnje orumenelo listje, katero je v poigavanju večra padalo na dvorišče.

Otočne in zasivele so ležale plante, zapušcene njive so stezale zrjevele brazde tja daleč v jesensko-meglo in nizko nad pustim poljem se je podila jata žerjavov.

Postala je nehote otočna ob tem pogledu.

Pri kozolcu je zapazila Petra. Ali kako se ga je prestrašila, videč ga s pomečkanim klobukom, njegova lepa kaunžola in irhaste hlače so bile vse

blatac zadaj. Velike, plave oči so črno obrobljene kot bi Peter to noč pretočel rajveče trpljenje. Skrila se je za zaveso in opazovala.

„Piščeval je in s fanti se potopal pozno v noč,“ ji je bila prva resilna misel.

Tudi on jo je opazil na oknu. Ako je zginila, ga je zaskelelo pri srcu trikrat bolj močneje kot sinoči. Prepričan je bil, da ga Franica varja; silno je trpel ob tej misli. Potegnil je po trani klobuk in stopal skozi vas s težo na srcu.

Za njim pa ješčelo bistro Frajetično oko.

Takrat je stopila v kamro Franice na mati.

„Kakor sem ti rekla že sinoči, ogljarjevega Petra ne trpm. Ako hočeš Matevža s Poljan, stara si dovolj, da boš spoznala, kaj je prav ali ne.“ je je hitela na vse zgodaj županova mati.

Franica je bila tiba, premisljivala je o sinoči ko je pel s fanti Matevž s Po-

ljan pod njenim oknom. Še vedno ga je takoj živo videla s kipečimi brkami pod nosom, ločastih plavih las in zapečivih oči. In p. tem še tisto, ko bi mati vedeli... Sicer pa mu je že obljudila, da bo njegova.

„Saj ne rečem, da je Matevž grd in neroden“, je odvrnila mater.

„I, seveda ni; hišo ima in denarja v s. rinji. Peter pa je samo ubogi ogljarček“, je pritrđila stara, vesela, da se je hči spamerovala.

Kakor iz bliska je švignil Franici Peter skozi možgane, ves blaten, zasramovan in ponizan. Zastudil se je... .

Ker pa je molčala, je dejala mati:

„Ako bi vedela, kaj je čenčal narijože našemu hlapcu o Petru, da ga je sinoči čuval naš maček pri kozolcu. Najt rže se je s kamenjem hotel otolažiti rad Poljanci, pa je zadremal tam od strahu do jutra. Ljubosumnež zanimali!“

In starka se je nasmejala na vsa dolga usta.

Franici je bilo sedaj vse očito. Sunita je mater v bok in rekla:

„Pa naj bo, Matevž s Poljan!“.

Tako je bila za vedno zapečatena Peterova jubčen pri županovi Franici.

6.

Peter pa je tak at taval sredi polja proti domu.

Zarudilo jut o nekje za planinami ga je budilo, po njivali in ob gozdnih obronkih so se še valile jesenske megle in poničale v sive planine.

Iz vasi je bilo čuti cvileč, otožen glas vedno glasno. Iz bele megle se je zvili kmet z vozom. Koščeno klijuse je bilo tudi otožno, a voz je škripal otožneje. Samo kmet v zastavem krajku se je sklanjal v polusreči nad praznimi bázide in je nekaj golčal, mrmlal, ko je zasljal jutranje zvonjenje iz ješenske megle.

Peter se mu je umaknil za nizki grm, da je odmrmljal kmet z vozom.

Stopil je zoper na blatno, zvoženo pot.

Kranjskem. In tam je naš predlog našel prisrčen in iskren odmev: Oglasi i so se interesenti, ki so voljni odkupiti po zelo primerni ceni tekom par mesecev do bodoče trgovine za enkrat 800 hektolitrov dobrega kmečkega vina iz Haloz, kar odgovarja približno 10 vagonom, ako se natovorijo sotli po 600 do 900 litrov. — Kla: se z vinsko trgovino ne pečamo in za posredovanje ne zahtevamo nobene meštarine, — za kar tudi nimamo koncesije, smo vzeли v svoj načrt direktno prodajo vina od pridelavcev samih t.j. vinogradnikov ter v naprej izključujemo vse vinske trgovce in — meštarje!

Na ta način se doseže z malimi stroški večji dobitek, kar je v sedanjem denarni krizi, ko povsod primanjkuje denarja samo zato, ker ubogi vinogradnik ne more svojega pridelka spraviti v denar — že precejšnja odpomoč v tiski. —

Za prvi poskus naše akcije rabimo samo 1 vagon t.j. približno 80 hektolitrov vina. Pogoji, v kolikor jih izdamo, so slediči:

1.) To kojčino lahko dobavi en sam vinogradnik, ali pa dva sosedova skupaj. —

2.) Vino mora biti pistino in domače v lastnih sodih od 600 do 900 litrov vsebine.

3.) Trgovci z vinom in meštarji so, kakor že povdarmo izključeni od te akcije.

4.) Vsak prodajalec oz. ponudnik si mora preskrbeti oči občinskega urada potrdijo, da je ponudeno vino res njegov lastni pridelek.

5.) Prodajalec bo spremjal našega kupca z vino do namembene postaje, nakar se mu kupnina izplača na roko. — S potovanjem bo videl košček lepe domovine, kjer se je ljudem zahotel po dobrem domačem haloškem vinu. —

Vse podrobne informacije dobite v našem uredništvu bodisi ustreno, ali pa pismeno; vse njem s učau se napiši loži znamka za odgovor. —

Popolnoma smo prepričani, da bo naša temeljito zamišljena akcija dobro uspela.

Gozdovi so bili namah obžarjeni, pozlačeni v jutranjem soncu, samo otočno so pošumevali v vrhovih: jesen... smrt... In voda ob poti je turobno žuborela, in mlin za vasjo je žalostno ropotal, in pastir na paši je s podrhtajočim g'asom ukal: jesen... smrt...

Nezmerno težko mu je bilo pri srcu, kropali so mu dekleta, tisto lepo, prvo ljubezen, njegovo dušo vse, prav vse... Zdaj bi pa še samo rad umrl... umrl...

Zopet so ga predramili težki, zamoliki koraki. Dolga, koščena postava Matevža s Poljan se je postavila pred njega.

Hitro je svinil pesti. Toda glej! Dvoje svetlih, zelenih mačjih oči strmi v njega... Stresa ga mraz.

Matevž se zasmije, prav navihano se zakrohoče in žganje puhti od njega.

„Ho, oglarjev Peter! Kako pa te je to noč stražil županov maček? Ka-a-aj?“ zopet se je prav debelo zahototal.

„Pet, r, tisto zapoj!“ in prične peti, župljušči ga sredi poti.

„Pa men' se dekle snil“, k'je moja včasih b'lo...“

Votlo se je razlegala pesem da leč žoli po ovinku.

„Že vedo... že vedo... Konec,

Zadeva pa je zelo nujna, ker je na Kranjskem, kjer nima dobroih vin — že za haloškim zelo — velika.

Da pa ne bo kake zmote, naj na koncu še omenimo, da velja ta naš predlog samo za one naši naročnike, ki bodisi pred prodajo, bodisi po sklenjeni kupči plačajo celoletno predplačilo za „Narodno Slogo“, ki p. ip. avlija svojim zvesim še druge ugodnosti, kakor zavarovanje zoper nesreco pri delu, živini, po ognju, o kateri akciji bo no v kratkem izdal končnoveljavna navodila.

Dr. Anton Korošec - 60-letnik.

V borbi predvojnih Slovencev, ki so bili radi raznih avstrijskih teofističnih režimov zelo redko posejani, v tlobi, ko se je med žvenketom orožja svetovnega klanja ustvarjala zgodovinsko nespodobitna „Majniška deklaracija“, v času, ko je po besedah pesnika-prvaka Otona Zupančiča: „Morda pa najmlajši brat pojde za vse usod iskat“ on po'ožil sebe cellega v usodo Domovine, v razdobju kajnoškega partizanskega klanja, v trenutkih velikih odločitev v narodnem gospodarstvu, vzasti v zadružništvu, v težkih dneh obupnega razkola med brati — bleski imen doktorja Antona Korošca z zlatimi črkami zapisano v zgodovino slovenskega naroda. —

Kakor vsak mož-velikan, ki nipi p'ezal po hrbtu množice kot duhovnik najnižjega čina (kaplana) do zgodovinsko nezbrisljivih kotov, — je bil vedno nesebičen. V raznih razdobjih svojega javnega udejstvovanja je vedno pokazal, kako visoko ceni parelo: „Saūs patra sup ema lex esto!“ (Blažinja domovine naj bo najviši zako!).

Daleč smo oči vsake hinavčine in svetohinstva, ko objavljamo te bežne ugotovitve to možu, ki je tudi po narednem mnenju eden najzasluženejših mož naše domovine.

Mnogo so mu podtikali, mnogo so mu nagajali, nešteto polen so mu metali pod noge in zvite zanke nastav-

ljali... On pa je vse te spletke mirno vzel v svoj, nikomur, razun Bogu razočet račun in se ravnal po geslu: „Prudenter agas et — respice finem“ (Ravnaj pametno in misli na konce). —

Ako so šangy'ničično razpoloženi mladini v njegovi sranki kedaj n'pačno razumeli njega, ki je že pred desetletjem pre orči Abrahama, nesse mo to mi kot objektivni ljudje v poslušno neodvisnem času beležiti v račun doigov moža, ki je bil velik takrat, ko so današnji „velikini“ bili plašne miši pred črnožolto mačko.

Iz istih razlogov so vse nadaljnje proslave 60. obletnice prepovedane v vsej banovini, ker so se nerazodni ljudje spustili v izjave in vsklike, ki niso v skladu z obstoječimi zakoni.

Dr. Anton Korošec, slovenske gole listi si je v srčih vseh razodnih Jugoslovjanov zgradil spomenik, ki je trsi pod bronu — „Monumentum aere perennius“ in to še za časa življenja

Na njem ni pege korupcije, on gotovo ni v listi tistih mogotcev, ki so svoje „zarade“ znosili v inozemstvo in ni nikdar v tujini kupoval kompeke hiš. Nesebičen služabnik vrata iz najtežjih dni bridke predvojne zgodovine, borec za samostojnost današnje Jugoslavije, večkratni kmar državnih interesov naj klub osobnim diferenciam in nesoglasju s taktiko „njegove“ sranki v raznih razdobjih — živi, dokler mu je usojeno v korist Naroda in Domovine!

bili prav riskirana stvar tako za lastnike avtomobilov, ki uvrpijo dnevno težke defekte (zlon vzmeti itd.), kar kor za potnike, ki imajo pri takih vožnjih zelo „praktisive“ občutke. En sam avtočas, ki vzdružuje reden promet na tej cesti je en sam dan imel trikrat zlomljeno vzm. t (Federbruch). Kerso motorna vozila vsestransko itak močno obdavčena in morajo njih lastniki prav globoko seči v žep tudi za cest, prčakuemo v nastopu tujiske sezone skorajne remedure. —

Prava tolažba za živčno bolne

Prije Sedaj
ie moje pravkar izdano pojasnilo! Vistem se razlagajo moje večletne skušnje o razlogih, vzrokih, nastanku in zdravljenju živčno bolnih. Ta evangelij zdravia pošljamo všakomur popolnoma zastonj

ako isto od spodnjega naslova pisme no zahteva.

Tisoče zahvalnih pisem dokazuje ne dosegljivo edini uspeh neumernega in vstrege preiskovanja za debrobit trpečega človeštva. Kdor prepada

Veliki množici živčno bolnih, ktor trpi od raztresenosti, tesnobe, oslabljenja spomina, živčnega glavobola, nespansi, želodčnih motenj, prevelike občutljivosti, bolečin v skelebi, splošni ali delni telesni oslabelosti ali ed. drugih breztevnih pojavov, kota zahtevali moje tolažbe!

Kdor bo isto pazljivo prečital, bo prišel do tolažljivega spoznanja, da je pet do zdravja in veselja do življenja čisto enostavna!

Ne žakajte in pišite že danes! Zbiralno mesto pošte:

ERNST PASTERNACK
BERLIN SO
Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 929.

Dopisi.

CESTA ZLATOLIČJE-PTUJ. Od več strani smo prejeli zelo žolčne pričožbe, v kako slabem stanju je cesta Maribor- Ptuj, ki je najmočnejša pomemna živa Dravskega polja. Dočim se v predelu od Maribora do meje srezkega poglavja stva Maribor desni breg pa pridno in sproti popravlja, je v očimoju ptujskega sreza, vzlasti od Zlatoličja naprej v tako obupnem stanju, da je vožnja z avtomobi-

no, a potožila ni nikomur.

Ko so svačje krenili mimo županovega kozolca, kjer je stal nekoč oglarjev Peter na preži, je pribeljal nasproti od potoka bosonog nori Jože, tleskal je z rokami in se držal s zategnjanim glasom:

„Pe-e-eter oglarjev je u-utonil!“, pa zopet in zopet je ponovil to novico.

Nevesta je prebledeala, ženin se je samo v negotovosti okrenil na voz. Zagledal je dva moža noseča Petrova truplja preko polja od potoka, poleg je neusmiljeno tulila Petrova mati.

Ko je starka zagledala svate na voz, je stekla preko vlažnih njiv na cesto.

„Ti si mi ga ubila, ti, ki si ga ogoljufala za ljubezen! O ti, ti!“ je pretila nevesti. „Ti, ki si se z drugim spečala... Ti psica negusna, ti! Božja kazen naj te zadene! O, psici pregrešna!“ in zopet se je spustila v jok.

Godec, ki je sedel spredaj na prvem vozku, je samo debelo pljunil na gesto in nategnil harmoniko.

Zenin Matevž se je zravnal in veljal voznikom pognati.

Jok, grožnje in smeđ, vse je utočil v godčevi harmoniki.

Poskakajoč, bos in raztegan je tekel za svati nori Jože...

konec...“ je mrmljal Peter v bolečini. Pokril si je z blatnim rokavom obraz kot bi mu šlo na jok.

„Ta prokleti županov maček, da bi ga vrag!“

Z veliko blatno liso preko obrazu je stopal po poti skozi gozd. In ko je stopil na domači prag, je zdrknila debela, sveta solza preko tiste blatne lise po licu.

O, kako grenka si ti solza razočaranja!

7.

Okoli županove hiše je žvižgal tisto popoldan oster veter.

Franča je bila tako židane volje, ves popoldan je čebljala s svojimi družicami v podstrešni kamri. Saj je bil zadnji dan pred poroko, jutri ima vendar stopiti v domačo cerkev z Matevžem v življenje.

Koliko je bilo takrat dela pri županovih. Velika, hišna vrata so bila okrašena s smrečjem in papirnatimi rožami vpletena v zelenje.

V hiši postavljene primirne mize so čakale gostov, in jedače in pičače je bilo tudi že obilo preskrbljene. Dolgi, svatovski vozovi so stali pod kozolcem lepo okrancani. Pa tudi nevesta bo žala, devet dni in devet noči ji šivajo vaške mojske balo.

Hitro se je nočilo tisto popoldne.

Franča se je podala v svojo kamero, šedla k oknu in premisljevala vse od kraja, ko je še ljubila oglarjevega Petra. On ni bil za njo, preveč ljubosumen in boječ. Takega moža ne sme imeti, po'eg tega še samo ubogi oglar. Tudi doma ne bi k temu nikoli privolil.

Za nišjeno je zrla skozi okno.

Zunaj je jeli rošti dež med vetrom, boječ zadnje liste s črnih vej.

Ovelo cvetje na njenem vrtu je prepogiba' glavice in se krije k tloru. Nekje dolu pod oknom je glasao šumel naraslji vaški potok, bolosten otrokov jok je slišati od sosedja in žerjaviti so letali zopet nizko proti meglemu obzorju.

Takrat je šel mimo Peter. Bil je videti ves zbegan in nesrečen.

V lice kosmat, je gledal v tla in zavil s težkimi koraki proti naraslemu vaškemu potoku.

Pokri'la je z dlanjo obraz; otožno in zamočilo ji je bilo v dno duše...

8.

Harmonika, smeđ, petje in viški se je razlegalo drugi dan pri županovih.

Franča in Matevž s Poljan se bosta vzela. Staro in mlado se je veselilo z njima.

Samo nevesti je bilo nekako tes-

Neprijeten duh ust

Nočem zamuditi poročati Vam, da odkar uporabljam Vašo zobno pasto "Chlorodont" nima samo lepih belih zob, tem več sem se rešil tudi neprijetenega duha ust. Vaš Chlorodont bom kar najbolje priporočal. Dr. V. Lj... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8. — in Din. 13.—, ter zavračajte vsak nadomestek.

RAČE-FRAM. (Znak „krize“ ali kaj?) — Trgovec M. Dukarič iz občine Bedne v Hrvaškem Zagorju je prišel g. framskemu župniku ponujati domače platno na prodaj. Ker je duhovni gospod začel tarnati o krizi in slabih časih, češ, da njima nisti, s čim bi si kupil kruha, mu je dobrodušni Zagorac dal 6 dinarjev iz usmiljenja rekoč: „Ker ste tako ubogi, želite sprejeti to in si kupite kuha“. Duhovni gospod — a i řes tako reven, ali pa tako dospeljen, je sprejel ponovo darilo, obečajoč, da ne bo pozabil blagega popotnega trgovca — k očnjaru iz sela Bedne v Hrvaškem Zagorju... Dal je svoj „imprimatur“ za objavo te vesti tudi v hrvaških listih!

Primorski Slovenec, volun za Italijo!

Kakor so razni slovenski listi že izčrpano poročali, so v Pragi odkrili čisto po naključju prav nevarno vohunsko družbo v škodo interesov naše države. Med brezstidnimi lopovi, ki v teh težkih dneh, v katerih živi naša domovina, se je nahajal tudi pravi „Judež Iška ijo“ tržaški begunc Josip Rustja. Čim je imenovan v klospel v Maribor, je brez vsekoga truda tukoj dobil p imerno mesto kot odvetniški uradnik pri g. dr. Brgoču v Mariboru, ki pa je kakim la sprevidel, da s tem fantom ni vse v redu. Odpust iz službe je bil nujna posledica njegovih podvigov. Kljub temu pa je možak „deloval“ v Mari-

boru še naprej in lepega dneva izginil... Najžalostnejša je ugotovitev čeških listov, da so pri arretaciji imenovanega izdajači našli cele zapisnike o svojih rojakih, ki se sedaj udejstvujejo o domoljubnih organizacijah in ni pošteli niti onih, ki so ga kot rojaki podpirali s vsakdanjem kruhom. Naj prejme pravično plačilo za svoje podlo početje! —

Vinska razstava v Ptaju

o kateri smo predhodno poročali (dvakrat iz lastne iniciative brez tozadvenega naročila prirediteljev, ki so se za svoje predprprave obrnili d ugam) je imela prav zadovoljiv gmoten in moralen uspeh, kar je zasluga prirediteljev, ki se niso plasili nobenih tuvod in žrtev. Obsirna poročila o kongresu je prineslo dnevno časopi je, kot efektni odmev lepe go podarske prireditve pa prinašamo (tudi brez naročila) poseben članek na 1. strani. Obsežen vinski katalog je pač živi dokument vinske krize iz leta Gospodovega 1932. — Imen zaslužnih prirediteljev razstave radi pičlosti prostora in, da ne bi bilo na nobeno stran zame, ne bomo objavili ker so vsi vzajemno prav mravljeno tekmovali pred seboj, da dvignejo sijaj prireditve. Le škoda, da naše uredništvo ni dobilo povabilo, da bi poskusilo od vsake „sorte“ vsaj eno kupico in bi v tem slučaju gotovo skomponiralo posebno izdajo „Narodne Sloge“.

IZGOVOR.

Smith je stal pred sodnikom, ker je svojo soprogo težko poškodoval.

Sodnik: „Ste obtoženi, da ste vrigli vašo soprogo iz drugega nadstropja. Imate li kak zagovor za ta vaš gnušen čn?“

Smith: „Prosim, imam. Preselili smo se in pozabil sem, da ne stanujemo več v prtičju.“

Gospodarski vestnik.

(Urejuje Konrad Žnuderl — Maribor)

Na naslov gospoda ministra za socijalno politiko!

Casopisje vseh smeri razglablja in modruje o brezposelnosti, stavlja konkrete in idealne predloge, vade vseh držav se trudijo, da bi stoglavci kači „Kriza“ zadale smrtonosen udarec, ali vsi ti mahljati, četudi navidez junaški in zvito modri, borbeno dovršeni, so udarci v zrak. Zlo tiči po našem mnenju, ki sloni na podlagi rešnih in živih skušenj — v sistemu samem. Tu se uveljavlja zopet realna resničnost starega reka, da vsaka stara riba pri glavi smrdi. Ta „glava“ je v našem slučaju pogrešena praksa pri Borzi Dela! Nešteto je dokazov, da praksa podpora za brezposelne podnetuje delamržnost, postopaštvo, potepuštvo in druge tike pojave, ki so popolnoma odveč. S tem seveda ni rečeno, da se te podpore vedno zlorabljajo, pač pa se o njih ne vodi kontrola. Prav tako nešteto mnogo je slučajev, da se kakemu deloškalcu ne zljubi deleti v področju gtove borze dela pa jo maline v svet, k drugi borzi dela. Povsod olajšave in potepanje postane živilensko pravilo na škodo resnično potrebnih, delojubnih in marljivih, skromnih brezposelnikov, kar je najhujše! Ako bi vsaka

borza deleta vodila točen indeks vseh, katerim se je delo bodisi nakazalo ali ponudilo, a ga v svoji preši nisti niso hoteli sprejeti bi se uklonilo mnogo zla te tedaj, ako bi si vsz borze dela v področju banovine medseboj izmenjvale te indekse (sezname) vseh, ki so deleo dobili. — Pri podelitevi zaposlenja pa bi naj bila merodajna lestvica radi potrebnosti deloškalca. Ta lestvica naj bi bila opredeljena po kategorijah dela in strokovne izobrazbe; upoštevajo se naj družinska številčnost, otroci najhujše udarjenih staršev, ki sami ne morejo vzdržati trde borbe za vsakdanji kruh itd. — Posebna stroga odredba naj prepreči trojni in večkratni zaslužek in vsako bodisi strankarsko ali rodbinsko protekcijo pri podelitevju služb in dela. Zasebnim posredovalnicam dela se naj določi čimvečji delokrog, a energično se naj prepreči vsako zlorabljanje deloškalca. Poseben zakon naj omeji beg od rodne grude s tem, da se stori za kmetijstvo vse, da zadobi selo možnost udobne eksistence. Mnogo se je že storilo v tem pogledu s šolami, tečaji, zadrugami, tiskom in nedopustljiv greh bi bil, ako bi gospodarsko-socijalna politika krenila iz tega koloseka. — Kaj je mamljiva pravilačnost mest za otroka selo drugega kot varljiva fatamorgana, varljiv privid „zlate“ bodočnosti, ki se konča v močvirju razočaranja v duševni in telesni smrti? Kmečki mladini je treba vcepiti ponosno samozavest, da je kmečki stan pravir vsega življenja, da je selo

raj, mesto pekel. Napredna kmečka mladina bo lahko napravila iz vasi pravi raj, ako bomo gledali nanjo kot na punčico svojega očesa! Toda zasel sem predaleč, ker to spada v posebno poglavje in bodi le mimogrede omenjeno. —

Končno še predlagam, da se naj vsak slučaj dokazane delamržnosti prav eksemplarično kaznuje s prisilnim javnim dečom v korist samoupravnih občin, kamor so taki tipi pristojni. Od kup take kazni z denarjem naj se popolnoma prepove. Preveliko je dostojanstvo dela, da bi se izrabljaj telесni in duševni delavec od delamržnih parazitov!

To so bežni miglaji, ki prihajajo neposredno iz naroda in bodo narodni poslanci storili veliko socijalno delo, ako se lotijo problema pobjave brezposelnosti in zlorabljanja žalostnega socijalnega stanja po teh pri prostih, a že preskušenih smernicah. —

Prepričani smo, da bo gospod minister za socijalno politiko storil vse, da omili zlo brezposelnosti pa če teba seči tudi po najstrožjih sredstvih!

Nov izhod iz vinske krize. O tem predmetu objavljamo kot drugi članek našo tih, a uspešno akcijo za solidno in reeleno vnovčenje naših hajoških vin. Na ta članek opozarjamо naše vinogradnike, da ga dobro prečitajo in se čimprej prijavijo. Mo-

Prizori poplave v Srbiji.

Ulice v Šabecu — Benetke.

rebitnim agentom, ki bi to našo akcijo zorabljati, pa pokažite vrati, ako nimajo naše pismene izkaznice.

Tudi z zlati Dolarij (Ameriki) vrla brezposelnost! —

Ameriška zv.zi strokovnih organizacij poroča, da je v Zedinjenih državah naraslo število nezaposlenih na 7 milijonov 950.000. Predsednik zvezze Gr. en predлага, da naj se predvsem uvde petdnevni tednik — oz. peturni delavnik, kako poskušajo Nemci v nači, da ublažijo brezposelnost. Svet bi poginil od lakote, ako bi se v možganih kmeti trpina in poljedelskega delavca pojavila misel na peturni delavnik...

Za načelnika kmetijskega oddelka banske uprave v Ljubljani je imenovan doseganj in specjalist g. Josip Židanšek, priznani strokovnjak v kmetijstvu in neumoren gospoda skozi pisatelj. —

Listnica uredništva.

Pepek — Središče. Bom po pravljeno porabil za malo podlistek. Je zelo zanimivo. — A. M. — Maribor: Ugaja, pride ob priliki. — Ormož: Boj aktuelnih stvari treba in pravočasno. Pozivu „N. Sloga“ ni treba kljub krizi prezreti. Pismo sledi. — Elektrika — Maribor: Bom še objavili. Za sedaj imamo mnogo materiala o mešnjem avtobusnem podjetju, kjer po odhodu ene gienega g. inž. Tomšiča na poseben način rešujejo krizo. Vse po abno bomo objavili. — Miro F. in drugi — Maribor: Ako natisnemo tisto žalostno zgodbico, čludi je bridko-esnična in za naše čase naj vse značilna, bomo prši vsi pod ključ za dalj časa. Diktiran moč pa je neposredno netilo za ljudsko fantazijo. O „čisto navadnih“ lopovih se sme široko pisati in njih slike gredo širom sveta v „svetovno znamenje“. Morda pa se še dočopi naša konsolidacija do tega idealja da bomo pred zakoni res vsi enaki, kakor to pravi besedilo ustave. „Ako dva storita isto, ni isto“ (si duo facint idem, non est idem) pravi star rimski pregovor. Zato brez zamere: Z mehko g'avo ni mogoče skozi trdi zid! Tiskovni zakon, cigar radikalna revizija se željno pričakuje od vseh, ki želijo državi dobro je tako strogo in se različno razlagajo. — Ono o špijonski aferi v Pragi pa prinesemo na drugem mestu v povsem mirni stilizaciji, dasi so se razni že cenzurirani listi o tej sramotni zadevi prav na široko razpisali. — Prav imate, ko trdite, da je tuji g'eh — k grehom drugih molčati in začo je unesnen vaš predlog, da bi se poklicala v življenje revija „Naši g'ehi“, kar bi bil sijajan odkritosten „confiteor“ in znamenje, da imamo dobro voljo do poboljšanja. — Ostale stvari upoabimo v raznih rubrikah. Političnim šalam pa preli cenzor jevinčnik, ker je vsakemu poznavalcu razmer jasno, da se kaj takoge ne dogaja na — Kitajskem. —

**Konec tarnanja
o krizi v
praščereji!**
Ceno praščem odločuje:

Previdna reja, t.j., da se zredijo in ne obolijo!

To dosežete, ako dodnete k krmi vsaj dvakrat tedensko oblastveno preizkušeni

MASTELIN

ki se dobi v vseh trgovinah po
Din 3.- in 6.-

Kjer tega ni, pišite na glavno zalogu

A. KOSEC — Maribor, Tezno.

V Ptiju se dobi „Mastelin“ v trgovini

ARTENJAK & SCHOSTERITSCH.

Kdo oglašuje, napreduje!

Šrite „Narodno Sloga“!

Vinotoč na gradu (zg. Ptuj) odprt!

Izborna graščinska vina. Krasen razgled.
Liter vina po:
Din 4-, 5-, 6-.

**Kupujte svoje potrebščine pri
naših inserentih!**

„DOBRO GOSPODARSTVO“

Urška: Kaj toliko iščete pod mizo in tratite vžigalice?

Danica: Padla mi je pod mizo šibica, pa jo moram najti.

Naročniki pozor!

Naše naročnike opozarjam, da znaša: letna naročnina Din 28. — pol letna Din 20. — četrto letna Din 10. — Pri deljenih plačilih pa vsaka štev. Din 1. —

Naročnino morete nakazati po blankopoloznici, katera se dobi na pošti ter pripisete na isto našo ček. številko

16.089.

STANDARD OIL COMP. OF JUGOSLAVIA

Skladišče in zastopstvo R. TONEJC (prej HELLER)

PTUJ

Auto-olja, auto-bencin, olje za traktorje in poljedelske stroje, petrolej, kolo-maže in druga mazila.

Prevozi s tovornim avtom!

Pomoč najbednejšim!

Oblastveno in zdravniško že 20 let preiskušeno možilo proti revmatizmu, jetiki in raku z navodilom uporabe se dobri. Mazilo ni nov izum ter pomeni velik blagoslov za vse, ki so smrtni zapisani. Pojasnila daje in oskrbi do bavo leka za male stroške Uprava „Narodne Sloge“ bodisi na osebno prijavo, bodisi pisemno. V tem slučaju se naj priloži znamka za odgovor! —

Na tisoče revmatičnih in jetičnih ter od raka udarjenih bednikov je rešenih! —

Autobus

eleganten, v izbornem stanju, 26-30 sedežem se ponudni ceni proda.

Gostilno v prometnem kraju

kje koli v območju Dravske banovine vzamem pod ugodnimi pogoji v najem. Obširne ponudbe z natančnim popisom je poslati na upravo lista pod značko „Soliden zaslužek“.

**Kaj je pomlad brez lepe frizure
za dame in gospode?**

Na to važno vprašanje zunanjosti Vaše dobite prav lep odgovor, ako se v slučaju potrebe oglašite pri

JOSIPU PLETERŠEKU, cigar briški salon je tako urejen, da nuditi damam in gospodom v pogledu lastnih del — zadovoljiv odgovor. —

Pianino

prvovrstne znamke pod roko pocen na prodaj! Vprašanja nasloviti na upravo lista. —

Janko je bistroumen deček. Očka, višji železniški uradnik, spremišča Jančka, ko gre ta prvič v šolo. Pri vratih pravi očka: „Vstopi Janko, tu je prvi razred“.

„Tole je prvi razred? Tatek, ne laži, saj so tu vendar lesene klopi.“

POLTOVORNI AVTO

tipe FIAT, novejše znamke z modernim komfortom, zelo dobrò ohranjen, pórabilj tudi kot zaprt luksuzno vozilo, pripravno za potnike trgovske stroke, izvrstne funkcije se pod roko prav po cenji proda.

Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro „FIAT“.

Kolarski vajenec

priden, veden in marljiv, zdrav se sprejme pri kolarskem mojstru MARTINU BRUS, Zgornji Breg št. 44

ŠINE

za parizerske vozove

v različnih dimanzijah, nove na prodaj. Komad stane Din 80.

MARTIN BRUS

kolarski mojster, Zgor. Breg št. 44

Ptujčani, ki po poslu prihajate v Maribor ne zamudite obiskati staroznano gostilnico

„Plzenski dvor“

kjer se Vam poleg bogate izbere vin nudijo vsakovrstna jedila po najnižji ceni.

A. SENICA

restavracija in kavarna „Plzenski dvor“
TATENBACHOVÁ ULICA
(Od Glavnega trga proti „Marodnamu domu“).

Kam v Ptiju?

Naj kmetič je z dežele, ali pa meščan vsakdo pri „Pošti“ se ustavi, ker tam se toči vinček pravi — in ošir je po postrežbi dobr — znan.

ODKRITO.

Dragi možek, če dobimo na loteriji, zadela me bode srčna kap od veselja.

Veš ženica moja, to bi si res od srca želel.

Mače.

Tivar-obleke

samoprodaja

V. RIBIČ — PTUJ

OGLAS.

Kupim dvanajstoric podgan in večje število miši. Želim predati hišnemu gospodarju svoje stanovanje vi takem stanu, kakor sem ga prevzel.

Prostorna meblirana soba

z dvema posteljema z event. souporabo klavirja, separ. vhod se odda s 15. majem,

Harmoniko

štirirstno, fino, močno,
se novo prodam:

J. SEME, PTUJ, brišnica

pri župnijskem stolpu.

kokošje, purje, gošje, račje naravno, s strojem očiščeno in čehano, dobavljajo v vsaki mlini

E. VALDA, Čakovvec

Dalje. Kupuje ista tvrdka vedno vsako množino perutnine in divjačine.

